

Bokmål

Oppgave 1.

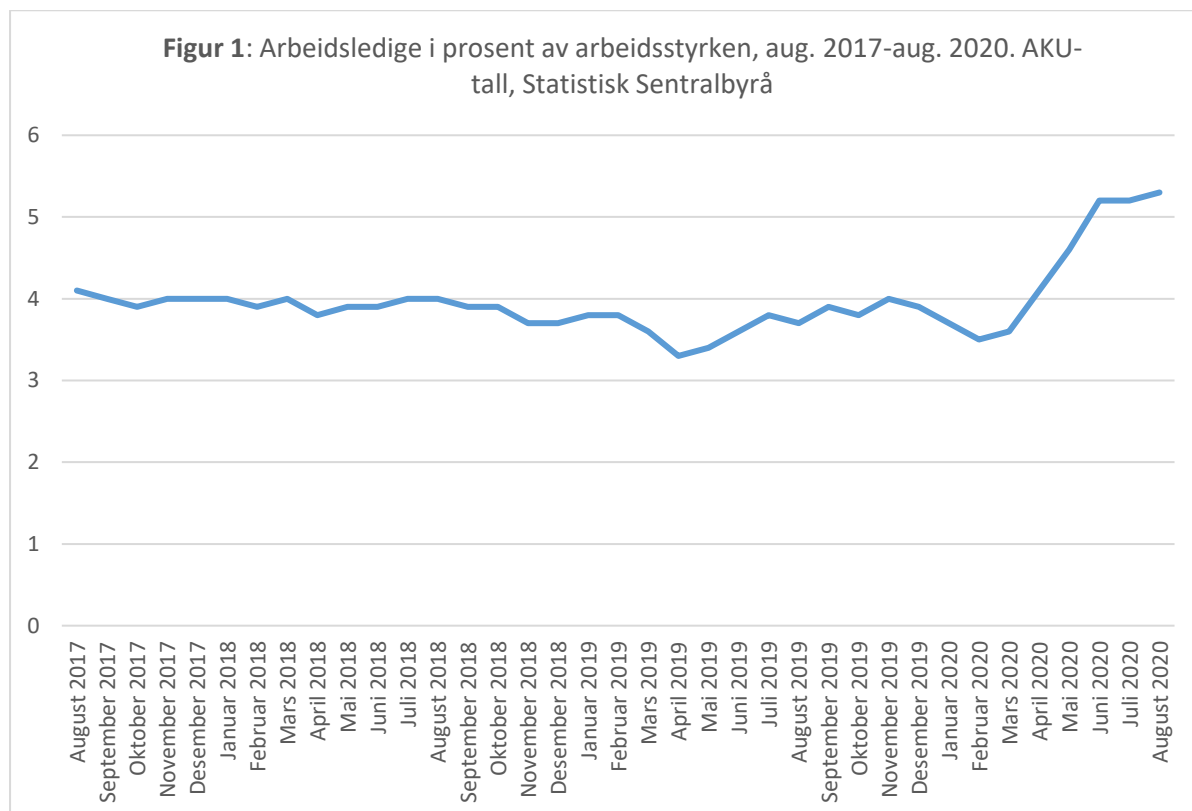
- a) Forklar ut fra økonomisk teori hva vi mener med Keynesiansk arbeidsledighet og likevektsledighet.

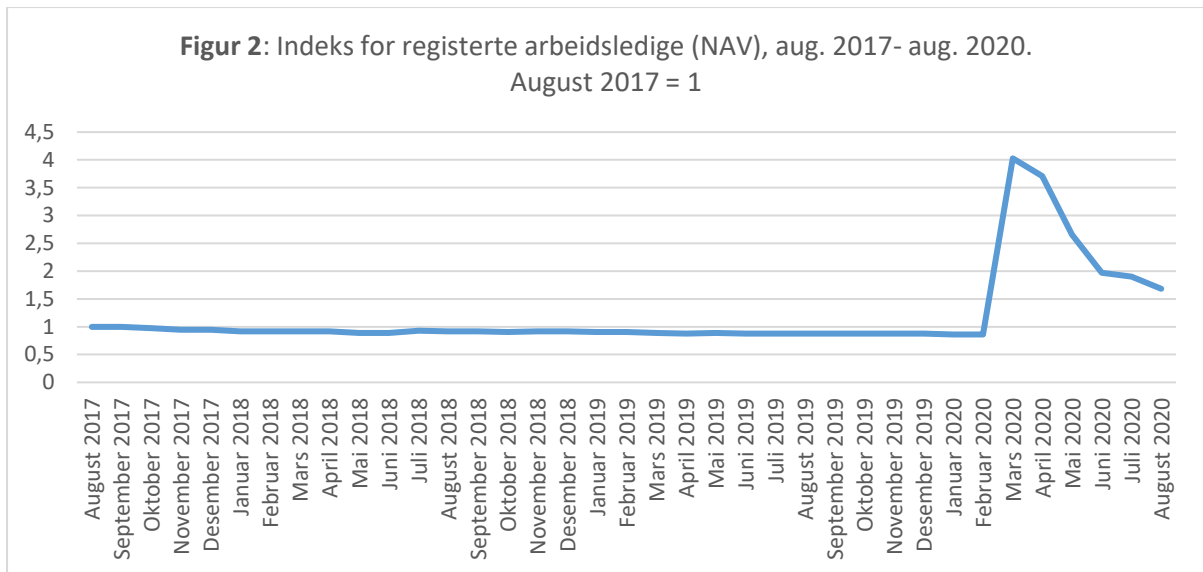
Figur 1 (se nedenfor) viser antall arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken i Norge fra og med august 2017 til og med august 2020. Fram til april 2020 lå ledighetsprosenten i gjennomsnitt under 4 prosent i denne perioden, for deretter å øke svært mye etter norske forhold.

Figur 2 (se nedenfor) er en indeks som viser utviklingen i antallet personer som har registrert seg som arbeidsledige hos NAV. Indeksen har verdien 1 i august 2017, og svarer til 72.000 arbeidsledige. I mars 2020 er indeksen ca. 4, noe som betyr at det var ca. 288.000 registrerte ledige denne måneden.

Den kraftige økningen i arbeidsledighetsprosenten og antall registrerte ledige skyldes utbruddet av koronapandemien.

- b) Ut fra makroøkonomisk teori; hva slags økning i arbeidsledigheten er det vi ser fra mars/april? Begrunn svaret.
- c) Ved hjelp av en relevant makroøkonomisk modell, drøft hvilke virkemidler du ville tatt i bruk for å redusere ledighetsøkningen som kom i mars/april.
- d) Kan det tenkes at denne arbeidsledigheten i tida framover endrer karakter? Begrunn svaret.
- e) Hvilke konsekvenser kan en slik endring i type arbeidsledighet få for økonomiske virkemidler for å redusere arbeidsledigheten?

Oppgave 2

- Forklar hvordan en frikonkurransedrift bestemmer sitt produserte kvantum. Illustrer også grafisk. Hvilke forutsetninger må du gjøre og hvorfor må disse holde?
- Forklar likevektstilpasningen i frikonkurransemarkedet og gjør rede for hvorfor det perfekte frikonkurransemarkedet er den teoretiske markedsformen som maksimerer samfunnsøkonomisk overskudd.
- Ifølge Klimaloven av 2018 har Norge som målsetting å redusere klimagassutslippet med 40 prosent innen 2030 sammenlignet med utslippsnivået i 1990. Bruk økonomisk teori til å forklare hvorfor klimagassutslipp i produksjon eller konsum kan gi et samfunnsøkonomisk effektivitetstap.

Utslippsdata fra Statistisk Sentralbyrå viser at veitrafikk er den nest største kilden til klimagassutslipp i Norge og står for 17 prosent av Norges totale klimagassutslipp. I perioden 1990-2018 økte utslippet fra veitrafikk med 26 prosent, kun avbrutt med en nedgang i 2009 på grunn av finanskrisen. Fordi veitrafikk er en betydelig utslippskilde fokuserer politiske myndigheter mye på tiltak som kan redusere utslipp innenfor denne sektoren, som for eksempel CO₂-avgift på bensin og subsidiering av el-biler og kollektivtransport.

- Bruk økonomisk teori til å diskutere hvordan en CO₂-avgift på bensin påvirker utslippet fra veitrafikk. Diskuter også hvordan avgiften påvirker konsument- og produsentvelferd.

Statistisk Sentralbyrå har estimert at utslippene fra veitrafikk i april 2020 var 20 prosent lavere enn i april 2019 som følge av koronarestriksjonene. Restriksjonene har også hatt store negative konsekvenser for fly- og skipstrafikk. I sum er det estimert at Norges samlede klimagassutslipp ble redusert med 10 prosent i april 2020 sammenlignet med samme periode i 2019.

- Bruk økonomisk teori til å diskutere hvordan tiltak for økt sysselsetting i oppgave 1 kan tenkes å påvirke klimagassutslippene.

Nynorsk

Oppgåve 1

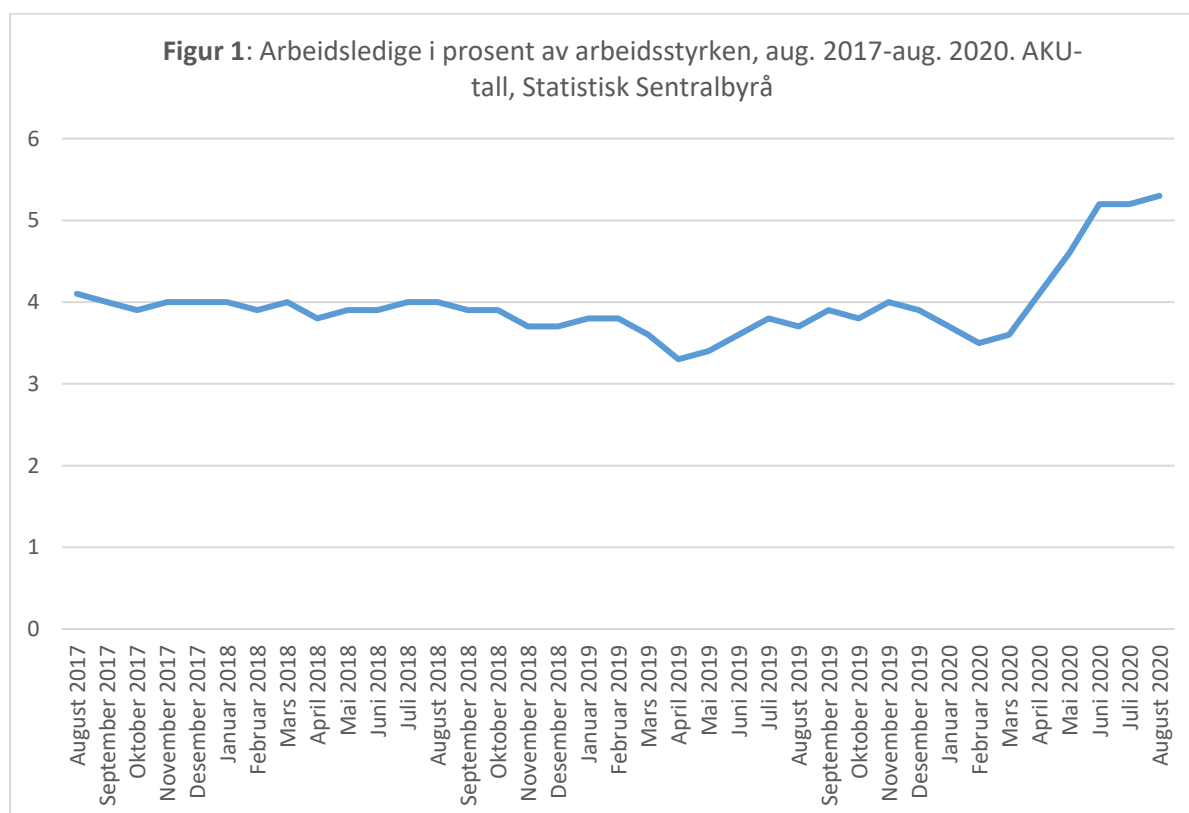
- a) Forklar ut frå økonomisk teori kva vi meiner med Keynesiansk arbeidsløyse og likevektsarbeidsløyse.

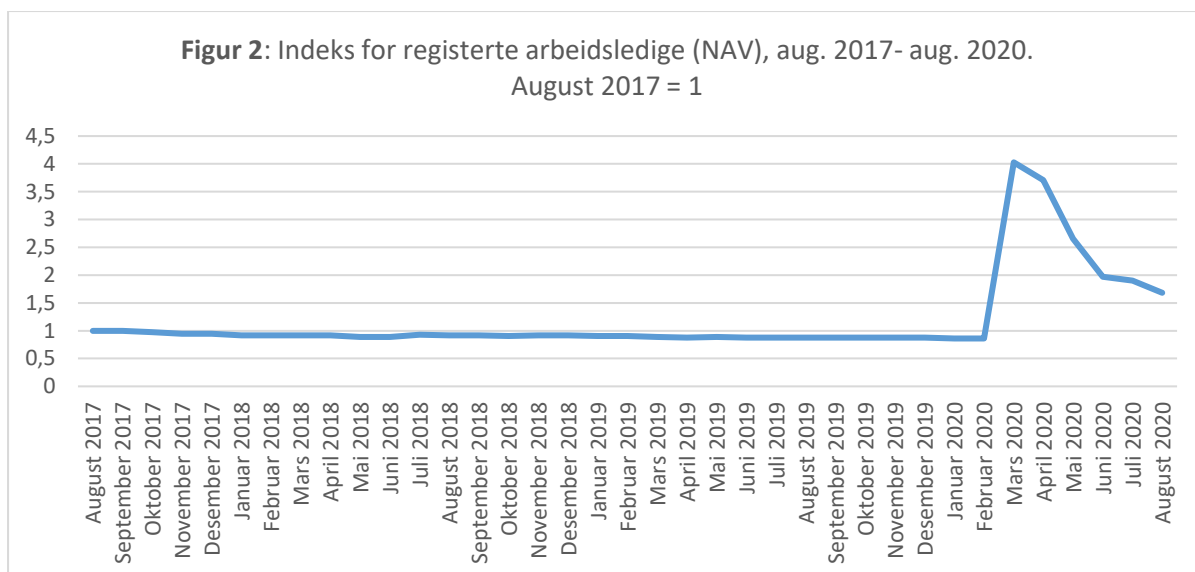
Figur 1 (sjå nedanfor) viser talet på arbeidsledige i prosent av arbeidsstyrken i Noreg frå og med august 2017 til og med august 2020. Fram til april 2020 låg arbeidsløyseprosenten i gjennomsnitt under 4 prosent i denne perioden, for deretter å auka svært mykje etter norske forhold.

Figur 2 (sjå nedanfor) er ein indeks som viser utviklinga i talet på personar som har registrert seg som arbeidsledige hos NAV. Indeksen har verdien 1 i august 2017, og svarer til 72.000 arbeidsledige. I mars 2020 er indeksen ca. 4, noko som betyr at det var ca. 288.000 registrerte ledige denne månaden.

Den kraftige auken i arbeidsløyseprosenten og mengde registrerte ledige kom av utbrotet av koronapandemien.

- a) Ut frå makroøkonomisk teori; kva slags auke i arbeidsløysa er det vi ser frå mars/april? Grunngi svaret.
- b) Ved hjelp av ein relevant makroøkonomisk modell, drøft kva verkemiddel du ville tatt i bruk for å redusera arbeidsløyseauken som kom i mars/april.
- c) Kan det tenkast at denne arbeidsløysa i tida framover endrar karakter? Grunngje svaret.
- d) Kva konsekvensar kan ei slik endring i type arbeidsløyse få for økonomiske verkemiddel for å redusera arbeidsløysa?

Oppgave 2

a) Forklar korleis ein frikonkurransbedrift bestemmer sitt produserte kvantum. Illustrer òg grafisk. Kva føresetnader må du gjera og kvifor må desse halda?

b) Forklar likevektstilpasningen i frikonkurransemarknaden og gjer reie for kvifor den perfekte frikonkurransemarknaden er den teoretiske marknadsforma som maksimerer samfunnsøkonomisk overskot.

c) Ifølgje Klimaloven av 2018 har Noreg som målsetjing å redusera klimagassutsleppet med 40 prosent innan 2030 samanlikna med utsleppsni vået i 1990. Bruk økonomisk teori til å forklara kvifor klimagassutslepp i produksjon eller konsum kan gi eit samfunnsøkonomisk effektivitetstap.

Utsleppsdata frå Statistisk Sentralbyrå viser at vegtrafikk er den nest største kjelda til klimagassutslepp i Noreg og står for 17 prosent av Noregs totale klimagassutslepp. I perioden 1990-2018 auka utsleppet frå vegtrafikk med 26 prosent, berre avbrote med ein nedgang i 2009 på grunn av finanskrisa. Fordi vegtrafikk er ei betydeleg utsleppskjelde fokuserer politiske styresmakter mykje på tiltak som kan redusera utslepp innanfor denne sektoren, som til dømes CO₂-avgift på bensin og subsidiering av el-bilar og kollektivtransport.

d) Bruk økonomisk teori til å diskutera korleis ei CO₂-avgift på bensin påverkar utsleppet frå vegtrafikk. Diskuter òg korleis avgifta påverkar konsument- og produsentvelferd.

Statistisk sentralbyrå har estimert at utsleppa frå vegtrafikk i april 2020 var 20 prosent lågare enn i april 2019 som følgje av koronarestriksjonane. Restriksjonane har òg hatt store negative konsekvensar for fly- og skipstrafikk. I sum er det estimert at Noregs samla klimagassutslepp var 10 prosent lågare i april 2020 samanlikna med same periode i 2019.

e) Bruk økonomisk teori til å diskutera korleis tiltak for auka sysselsetjing i oppgave 1 kan tenkast å påverka klimagassutsleppa.